

Онлайн-конференція Online-Konferenz

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ
У ЦИФРОВОМУ ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ

DIGITALES LERNEN UND LEHREN IN DER
MEHRSPRACHIGEN WELT IN DER HEUTIGEN UKRAINE

КИЇВ, 29–30.11.2024

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

ГО ЄОНУ
NGO EESU/AEDE

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ У ЦИФРОВОМУ ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ

DIGITALES LERNEN UND LEHREN IN DER MEHRSPRACHIGEN WELT IN DER HEUTIGEN UKRAINE

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

29-30 листопада 2024 року

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2024

М 58

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ У ЦИФРОВОМУ ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ. Digitales Lernen und Lehren in der deutschsprachigen Welt in der heutigen Ukraine”: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 29-30 листопада 2024 року / упор. *С. М. Іваненко, О. В. Холоденко, О. О. Яременко-Гасюк, К. Компе, А. Ланге*. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 216 с.

До збірки увійшли матеріали конференції: програма, анотації до виступів доповідачів конференції, тези з викладом думок наукової спільноти щодо кола питань, пов'язаних з темою конференції. Організація наукової онлайн-конференції відбулася під патронатом ДААД і Гете-Інституту (Київ) у рамках міжнародного проєкту. Матеріали доповідей учасників конференції подаються у авторській редакції.

Матеріали можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі германістики, педагогіки, методики викладання іноземних мов, філології та дотичних до них наук.

УДК 37.016:81'246.3:004]:005.745
DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-MKfpgoe-2024>

© Іваненко С. М. , Холоденко О. В. , Яременко-Гасюк О. О., Компе К., Ланге А., 2024
© Автори публікацій, 2024
© Вид-во Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, 2024

Зміст

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ	8
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	44
ТЕЗИ.....	51
Andriyko, Vasyli/ Ivchenkova, Olena/ Appel, Katarina	
VERWENDUNG DER KÜNSTLICHEN INTELLIGENZ BEIM DEUTSCHLERNEN DER UKRAINISCHEN FLÜCHTLINGE IN DEUTSCHLAND	51
Афтанас С. О., Гордій О. М.	
СПОСОБИ ДОСЯГНЕННЯ АДЕКВАТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДОКУМЕНТІВ СФЕРИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	56
Барабаш Б.	
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНІ ПРАКТИКИ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ ELAEAGNUS MULTIFLORA	60
Баранова С. В., Кобякова І. К., Гайворонська К. А.	
ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ	63
Marianna Bazsó né Sóres	
DAS SPRACHBIOGRAPHISCHE INTERVIEW ALS FORSCHUNGSMITTEL ZUR ERFASSUNG VON SPRACHERWERBSPROZESSEN.....	66
Березовський І. І., Павлик В. І.	
РІЗАННЯ МЕТАЛІВ: ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАД	71
Білошицький О. В., Глушан О. В., Карташова К. І.	
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ МАТЕМАТИКИ. ЧИ ЗМОЖЕ ВІЇ ЗАМІНИТИ ЛЮДЕЙ В МАТЕМАТИЦІ?	74
Theresa Stangl	
MEHRSPRACHIGE IDENTITÄTSVERSCHIEBUNGEN IN GRENZGEBIETEN AM BEISPIEL DER HEUTIGEN SLOWAKEI UND DER KARPATO-UKRAINE	78
Блинова І. А., Бреславець Н. О.	
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ	84
Божко Є.	
КРОС-КУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В БАГАТОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: РОЛЬ МЕДІА ТА ІНТЕРНЕТУ В ФОРМУВАННІ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ	87

Buhaichuk, O.

MILITÄRISCHE TERMINI ALS INTERNATIONALISMEN:
EINE SPRACHLICHE BETRACHTUNG..... 89

Васильчук М. А.

ТЕНДЕНЦІЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОСВІТИ В ІНФОРМАЦІЙНО-
ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ:
ФОКУС НА БІОЛОГІЮ ТА ГІГІЄНУ ХАРЧУВАННЯ ПІДЛІТКІВ 93

Gaman, I. A., Lange, Anja

MODERNER ÜBERSETZUNGSUNTERRICHT
UNTER NUTZUNG DIGITALER TECHNOLOGIEN..... 97

Дзикович О. В., Туришева О. О.

ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ВІЗУАЛЬНОЇ ГРАМОТНОСТІ
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 101

Долматова М. П.

ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ МОВНО-ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ
НА ОСНОВІ ЧИТАННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ 105

Єфименко Т. О.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ
GRAMMARLY ДЛЯ ДОПОМОГИ У СПІЛКУВАННІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ 109

Залужна О. О., Колісник Д. О.

ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ
У ДИТЯЧОМУ ЛІТЕРАТУРНОМУ ДИСКУРСІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ
(НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ) 112

Запара В. М.

ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ВІДЕОХОСТИНГУ YOUTUBE
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... 115

Запольська Ю. А.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ БАГАТОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ДИСТАНЦІЙНІ
ПЛАТФОРМИ..... 118

Ivanenko, S.

MEHRSPRACHIGKEIT IM EUROPÄISCHEN PARLAMENT
UND DIE HERAUSFORDERUNGEN AUF DIE DOLMETSCHERAUSBILDUNG 121

Іванова І. М.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УНІВЕРСИТЕТІ... 124

Кіхтенко С. С.

ВИКОРИСТАННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ
У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 128

Кобернік С. Г.

РОЗВИТОК НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
(НА ПРИКЛАДІ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ) 131

Компанець Е. В.

СУЧАСНІ ТРЕНДИ В ОСВІТІ: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ НАВЧАННЯ..... 136

Левченко О. М.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ ТА ВИКОРИСТАННІ
ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ 140

Лемещенко-Лагода В. В.

ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНО МАРКОВАНИХ ОДИНИЦЬ 143

Лічнер А. В., Павлик В. І.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ТА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДІВ ПАЛИВА: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ 146

Мельник Т. В.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИМІРЮВАННЯ ПОРУШЕННЯ ЗОРУ У ДІТЕЙ
ВНАСЛІДОК НАДМІРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІКТ..... 150

Міхєєва М. І., Туришева О. О.

КЛАСИФІКАЦІЯ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ІНТЕРФІКСІВ 153

Никифорова І. В., Богуславський С. С.

ЕФЕКТИВНІ НАВЧАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ У ПЕРЕКЛАДІ
ФАХОВО-ОРІЄНТОВАНОГО МОВЛЕННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ
ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ 156

Rapov, S. F./ Kuzmenko, R. I.

QUALITÄTSMANAGEMENT UND QUALITÄTSSICHERUNG
IN DER MODERNEN AUSBILDUNG..... 160

Панчишин Я.

ЗАСОБИ ЕКСПРЕСІВНОСТІ В НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ ТЕКСТІ:
ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ 164

8. Прайс М., Ендрюс Л. (2018). Роль супутникових технологій у текстильній промисловості: аналітичний огляд та прогнози розвитку. *Журнал геоінформаційних досліджень*, 45 (9), 301-315.
9. Сміт Г. Л., Томас Е. К. (2017). Цифрові платформи управління ланцюгами постачання у текстильній промисловості: Глобалізація та нові можливості. *Журнал глобальних логістичних досліджень*, 19 (4), 250-268.

DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-MKfpgoe-2024.24>
УДК 81'373:172.15

Лемещенко-Лагода В. В.,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНО МАРКОВАНИХ ОДИНИЦЬ

Серед багатьох чинників, що впливають на формування національної свідомості та збереження ідентичності нації, одним з найголовніших є мова. Саме мова, відображаючи історичний досвід народу, його специфічний спосіб мислення та своєрідну картину реальності, виступає носієм унікального культурного коду, характерного для кожної окремої нації.

Протягом свого існування нація, яку доречно визначити як певну історичну спільноту, що походить з однієї або декількох етнічних груп, проживає на спільній території з єдиним державним та економічним устроєм, і має спільну історію, культуру, мову, спосіб життя, самобутню ментальність та самоусвідомлює себе як представників однієї спільноти, “напрацьовує” певні культурно-історичні коди, фіксуючи інформацію про власний світогляд та вірування, побут та традиції, устрій та політику у мові. Таким чином, національна мова, відображаючи унікальні форми культурного самовираження, звичаї та соціальні норми спільноти, втілює дух нації, передаючи з покоління в покоління її духовні цінності, що реалізуються через літературні традиції, народну творчість, духовні вірування тощо.

Слова або групи слів, що відображають національно-мовну картину світу певної нації, а також особливості її економіки, географії, суспільного ладу, фольклору, літератури, усіх видів мистецтва, науки, побуту, звичаїв носіїв відповідної мови, прийнято визначати як слова з національно-культурним компонентом або національно марковані лексичні одиниці.

Саме завдяки здатності національно маркованих одиниць відображати культурні явища, притаманні певній нації, які охоплюють всі аспекти життя окремих людей та суспільства загалом, тематичний підхід до класифікації цих одиниць є найбільш виправданим, оскільки він дозволяє ефективно оцінити і кількісно визначити наявність культурних елементів у мовному просторі та в національній картині світу його носіїв.

На сьогоднішній день не існує єдиного підходу до класифікації національно маркованих одиниць, проте більшість дослідників віддають перевагу предметному принципу, виокремлюючи номени матеріальної і духовної культури.

У своїй науковій праці вчені А. Балабан і Б. Чалаян виділяють 17 категорій національно маркованих одиниць, а саме:

- назви рослин;
- назви тварин;
- культура харчування;
- слова на позначення товарів, матеріалів або предметів;
- слова, пов'язані з морською тематикою;
- арго та жаргонізми;
- бізнес і гроші, вага, кількість і розмір;
- повсякденні культурні (абстрактні) слова;
- містобудування, будівництво, будівельні матеріали;
- слова на позначення номенклатури;
- слова на позначення ігор та забав;
- військові (війна і мир) поняття і слова;
- бізнес-назви, назви професій і спеціальностей;
- географічні терміни;
- одяг і прикраси, тканини, шкіру, мотузки, вишивку та аксесуари;
- терміни медицини і здоров'я, кінцівки людини і тварин;
- фарби, кольори, ароматизатори і косметичні засоби (Balaban & Caglayan, 2014: 264–265).

Водночас, А. Алонсо і Д. Понте виокремлюють 12 (дванадцять) типів одиниць з національно-культурним компонентом:

- повсякденне життя;
- культурна спадщина;
- національна ідентичність;
- популярна культура;
- суспільство;
- географія;
- стереотипи;
- мови;
- світові проблеми;

- установи та організації;
- різновиди;
- соціальна взаємодія (Alonso & Ponte, 2015: 87–88).

Дж. Альбрехт розрізняє 4 (чотири) типи реалій або національно маркованих одиниць:

- 1) природні об'єкти;
- 2) артефакти;
- 3) заклади країни;
- 4) колективне ставлення та сталі відношення (Albrecht, 2005).

Вважаємо за доцільне узагальнити наявні підходи, та запропонувати більш конкретизовану класифікацію національно маркованих одиниць, що містить 6 основних класів та 18 підкласів (Лемещенко-Лагода, 2024:154-155):

1. Національно марковані одиниці на позначення предметів матеріальної культури:

- їжа та культура харчування;
- одяг;
- реалії повсякденного життя;
- музика та танці;
- спорт та ігри.

2. Національно марковані одиниці на позначення національних традицій:

- свята;
- звичаї та обряди.

3. Національно марковані одиниці на позначення реалій суспільного життя:

- адміністративно-політичний устрій;
- законодавство;
- освіта;
- робота та професії.

4. Національно марковані одиниці на позначення реалій духовного життя:

- офіційна релігія;
- міфологія.

5. Національно марковані одиниці на позначення понять і предметів історичного минулого:

- видатні історичні постаті;
- історичні події.

6. Національно марковані одиниці на позначення географічних об'єктів та явищ природи:

- топографічні назви;
- природні явища;
- флора та фауна.

Підсумовуючи, зазначимо, що запропонована класифікація дозволяє охопити найважливіші сфери життєдіяльності національної спільноти, у тому числі об'єкти та предмети матеріальної та духовної культури, історичні реалії, реалії географічного простору, державного устрою, національного світогляду, соціальної структури та повсякденного життя, тобто дає змогу зафіксувати та класифікувати національно-марковані одиниці, які тісно пов'язані з певною культурою чи суспільством, відображають унікальні поняття, практики чи цінності та можуть не мати прямих еквівалентів в інших мовах.

Використана література:

1. Лемещенко-Лагода В. В. (2024). Лексикографічні традиції фіксації національно-маркованих одиниць у гельській та шотландській Скотс міноритарних мовах і британському варіанті англійської мови [Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії, Український державний університет імені Михайла Драгоманова]. URL : <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0824U002285/>
2. Albrecht J. (2005). *Übersetzung und Linguistik*. Tübingen: Narr.
3. Alonso A. C., & Ponte D. C. (2015). *An analysis of cultural vocabulary in ELT textbooks*. Odisea, 16, 83-96. ISSN 1578.3820.
4. Balaban A., & Çaglayan B. (2014). *Common cultural Turkish words in Albanian and Greek languages*. Journal of Educational and Social Research, 4(2), 262–269. ISSN 239-978X. doi:10.5901/jesr.2014.v4n2p262

DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-MKfpgoe-2024.25>
УДК 81'25:001.4]:662.7

Лічнер А. В., Павлик В. І.,
*Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу*

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДІВ ПАЛИВА: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Енергоефективність – це здатність системи виконувати корисну роботу при мінімальних втратах енергії. Іншими словами, це вміння робити більше, використовуючи менше енергії.

Альтернативні види палива – це будь-які види палива, які є заміною традиційним видам, таким як бензин, дизель або природний газ. Зазвичай це паливо з відновлюваних джерел енергії або з менш шкідливих для довкілля речовин.